

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr.

Indult: Kedden, Julius' 22-dikén, 1834.

7.

SPANYOL ORSZÁG.

National Párisi újság, a' következő levelet közli Madridból Jun. 28-ról: „A' cholera, melly a' Királynét Aran-jezből olly hirtelen elkergette, most az egész udvart, és kormányzéketszéllyel szórta. Ez a' rettenetes tsapás általhágván a' Sierra Morénát, egy ugrással a' Guadalquivirtől már a' Tájó vizénél termelt, 's most Madrid kapui előtt vagy már benn a' városban is van, én legalább magam láttam aszszony személyt a' ki az ispotályba akarván magát vitetni, az útszán hirtelen meghalt, 's a' kit ápolói megijedvén a' történeten az útszán hagytak. — Az országoló királyné ismét tovább futott, ma éjtszaka t. i. San Ildefonsoba ment két leányával együtt, kik közül a' kisebbik hastsikarásban szenved, melly most közönséges nyavalya Madridban, annyira hogy a' főváros lakosainak fele részét a' hasrágás kínozza. Két minister Martinez de la Rosa és Garelly tsak hamar követték a' Királynét; az idegen hatalmasságok követéi pedig elütazásokat siettetik. Úgy látszik hogy a' Királyné Ildefensóban sem tartja bátorságosnak maradását, minthogy a' kastélyt a' mezőváros veszi körül, 's onnan egy magánosan álló épületbe Rio Frióba akarja lakását venni, melly oda két mért-földnyire esik 's azt katonai kordon őrizettel körül fogja kerítettetni. A' kir. udvari orvosok mindnyájan úgy vélekednek, hogy a' cholera ragadó nyavalya, 's ezeknek tanátlásai a' félelemmel párosodva szülik az e' féle rendelések tételét. Már bizonyos, hogy a'

királyné megérkezése után új lakásába, 24 órával a' fő várossal minden öszveköttetésnek meg kell szünni. A' ki ezen idő alatt a' királyné lakhelyére meg nem érkezik, legyen bár követ, vagy Infánt is, minden meghallgatás nélkül visszaütasítottatik. Nem lehet azt leírni 's képzelné is, melly nagy félelem, zürzavar, mindenek felett pedig mitsoda békételesség uralkodik Madridban. Futinnen, vagy készül elfutni, a' kinek abba módja van, 's nem sokára megérjük a' harmadik Spanyol kiköltözést Frantzia országba. Ma reggeli tíz óráig már 9 ezer paszszus kérrő jelentette magát, Mitsoda következő befolyása lesz a' cholérának a' Státus mostani villongós ügyébe nehéz volna felszámítani. A' Cortesek öszvehívása felől ellenkezők a' hírek. A' Madridban maradtok Ministerek, nevezetesen Torreno telyességgel azon dolgoztak, hogy ámbár az országoló királyné távol legyen, mégis a' Kormányzék a' fővárosban legyen, 's onnan igazgasson; és a' Cortesek öszvehívására néve sem az időhatár sem a' hely meg ne változlassék. Ha a' Királyné az országgyűlése kinyitására meg jelenni nem merne, megbízott személy által fog az megnyittatni, és ha a' két ház tagjai tsak a' szorosán vétetett számmal jelennek is meg, az ülések elkezdődnek. — Azomban méltán kétségbe hozhatni, ha a' cholera dühösködése esetére a' kamarák tartandanak e' üléseket. A' főrendek többnyire gazdagok levén elfutnak a' cholera elől; országos követek pedig ollyan részeiből az ország-

nak, a' mellyekben a' nyavalya kiütött a' kordonokon keresztül, ha akarnának sem jehetnek Madridba, az egészséges vidékekről ellenben nem lesz kedvek ide jönni. Meg kell vallani, Spanyol ország igen szerentsétlen, és mostani állapotja szánakozásra méltó. Eszaki részén mérges polgári háború, mellynek kimenetele politikai tekintetben is bizonytalan; délfelé éhség és pusztító nyavalya, melly már az országnak egészen szívéig elhatott 's onnan az egész hazát fenyegeti. Ehez járul a' felekezetek fenekedése egymás ellen, a' tartomány meghasonlása a' Státus kintstárának elszegényedése, mind ezek egy elkövetkezendő nagy sors változásnak jelenségei. Mi módon akarják egyolly híres tervét a' revolutionnak revolutio nélkül jól végre hajtani? Ha alkalmazatos férfiakat akarnak a' nagyok a' ministeriumba betétni, az udvari oppositio mindég ki tudja azokat onnan játszani. Közelebbről Martinez de la Rosa-hoz Status titoknokul, a' derék Carnerero ajánltatott, azomba az udvariak kit nyomtak be helyette? Don Villalbat. Ez eddig udvari hívatalt viselt, ú. m. ő szokta volt a' követeket az udvarnál bévezetni, mint arra igen alkalmas; magát hajlogatni remekül tudó udvari ember. A' Státus foglalatosságai viteléhez most egy olly férfiú tehetségével kezd, a' ki betű szerént véve írni nem tud. — A' kormány éppen most vette a' tudósítást Londonból, hogy a' Don Carlossal elkezdett alkudozás félbe szakadt. A' kormányzék neki évenként 300 ezer forint fizetést ígért, ha a' koronához tartott jussáról lemond, a' királynét leánya nevében országlónak elesmeri, 's esküvel fogadja, hogy a' félsziget békességét sem belől az országban sem kívülről többé nem háborgatja. — Ezt az ajánlást akkor kelle vala Don Carlos

eleibe tenni, míg még Portugalliában volt; hol a' felelem mindenre könnyebben rábírhatta volna. De most midőn a' Praetendens az ánglus földön bátorságban látja magát lenni, szívet kapott és kedvet az ellentállásra. Az ajánlott évi pénzt nem fogadta el, 's ha bár csak szobájának négy falai között is, inkább megtartja a' Spanyol király katonai Felség tizmet. A' királyi palotában szomorúan vették a' történetet; de az ország, melly ez által 300 ezer forintot gazdálkodik örülni fog rajta.

Utóírás: Sz. Idefonsóba érven a' Királyné, parantsolatot küldött Madridba, hogy innen oda senkinek passzust nem szabad adni; a' kik pedig már ma innen oda elutaztak, azok Puetro de Nava Cerrada nevű helyben nyoltz napi veszteglés után bortsáttasanak tovább. Azomban még Madridban cholérában 'senki sem halt meg. Don Francisco Infant itt maradott palotájában.

A' Renova teur Párisi Ujság a' következő Madriti levelet közli, melly a' négyesszövetség (Quadrupelallianz) eredetét így adja elő: Martinez de la Rosa minister általlátván a' Baski tartományokban az insurrectiók elnyomhatásának lehetetlenségét, 's még attól is tartván, hogy Don Carlos Spanyol országba be talál rontani, egy reggel meglátogatta Rayneval urat, a' frautzia követet, és, szinte kemény hangon, ekként nyilatkozatá ki magát előtte: „Követ úr, ímé jelentem, abbéli elhatározott szándékunkat, hogy egy seregosztállyal Portugalliába berontunk, 's Don Carlos a' határszélekről elkergetjük, a' hol ő hadi seregünknek egy részét 'sibbadásban tartja. Ez eránt Dom Pedroval már végeztünk, a' kinek egy úttal segítségére leszünk Dom Miguelnek üzésében 's kihajtásában. — „Ugy de ez, felele Rayneval Ur

— ország határa megsértése.“ — „Azt tudjuk, — monda Martinez úr, — de ha ezt elmulasztjuk, akkor engemet felakasztanak, a' királyné pedig életének hátra lévő esztendeit klastromban éli le; ezeket pedig egyikönk sem szeretné.“ — „De hát ha — visszhozó Rayneval úr — a' Londoni és Párisi Cabinetok ezen szándéknak ellene szegeznek magokat?“ — Azt meg nem akadályoztatják, szólla Martinez úr — mert a' mi seregeink Portugáliában lesznek már, minkeelőtte idejek lenne azt megakadályoztatni; erre nézve, tegyen meg az úr mindent, a' mit jónak lát, de mi elhatározott szándékunktól el nem állunk, minthogy a' Királyné megszabadításáról 's az én megszabadulásomról van a' szó.“ — Rayneval úr, mint dolgához értő mélybelátású Követségi személy, (Diplomatikus) látván, hogy semmiféle eszköz és mód kezeiben nintsen, Spanyolországot ezen beleavatkozástól feltartóztatni, Villiers úrral, a' Madridba lévő ángoly követel együtt elvégezték, hogy a' már megkötött szövetséghez, — Portugallia és Spanyolország között, — hozzá tsatolják magokat, nehogy a' félsziget ügyére minden befolyásokat elveszessék. Azonnal elkészült tehát Madridban a' szövetségkötés terve, melly Londonba és Párisba megküldetvén, mindkét helyen nagy szerentsének tartatott, hogy azt megerősíthették. A' dolog azomban már folyamatban volt, 's végrehajtása a' négyes szövetség megkötésétől nem függött, 's ámbár Rayneval úr annak megerősítését Párisban mindenkép sürgette, mégis később esett ez meg, mint Portugallia sorsának a' szövetség következtésében gondolt eldöntése. Ez az eredet- és köttetése a' négyes szövetségnek, mellyet sokan Talleyrand érdemei közzé számlálnak, holott, a'

mint ezekből nyilvánvaló, ő az egész dologban ártatlan. — Rayneval úrnak kell az ebbeli érdemet tulajdonítani, mert a' mai időben az szerez minden Statusnak szolgáló férjfiaknak érdemet, ha tudják magokat a' környékmenyekhez szabni. Melly ügyesség vala Rayneval úr részéről, hogy még jutalmat is tett ángoly követ társával együtt London és Páris hozzá állására a' szövetséghez, midőn t. i. titkos tizkelybe tétette, hogy Don Carlos és Dom Miguel személyei sértetlenek legyenek, 's szabad legyen nekik ángoly hadi hajókon eltávozni, és még a' Mádridi 's Lisbonai Kormányzések-től évenként pénzbeli kárpotlást vagy jövedelmet is húzhasanak.“

Bajon néből Jul. 6 kán költ tudósítások szerint, a' Carlisták kik között, különösen vezérek között még visszavonás uralkodott, 's a' miatt erejeket köz ügyök kivívására egyesíteni nem tudják, most miután D. Carlos eltávozott öszebékéltek és egybekaptsolt erővel akarnak tzéljókra munkálkodni Elison dóban van egy Junta, melly az egész Insurrectióitábort úgyszólván kormányozza, a' jelen kormányzsek ellen leendő felkelésre. Már alsó Arragónia is készül magát az Insurgensekhez tsatolni. — Ugyan ezen tudósításból olvassuk, hogy a' cholera Andalusában is újra nagy mértékben kiütött és terjed, és a' hadi seregek, mellyek a' felkelt tartományok letsendesítésére valának rendeltetve, ellenkező parantsolatot vettek, és most kordonok vonására fordítatnak, ha hogy a' nyavalya terjedését az által fel lehetne tartóztatni.

T Ö R Ö K O R S Z Á G .

Síriai tudósítások igen szomorú történetet közlenek Jérusálemből. Ezen esztendőben a' Görögök húsvétjára sokkal több keresztyén vándorok je-

lentek meg, mint valaha ez előtt. Ibrahim Basa attól tartván, hogy a' különböző hitvallású keresztyének között visszavonások 's kedvetlen esetek támadhatnak maga is Jerusálemben, ott akarván az innepeket tölteni. Nagy Szombaton (Május 3 dikán) húszezer embernél több vándorló jelent meg a' Szentegyházban. Ibrahim Basa is oda ment mintegy 300 katonával, a' kiket felosztott, hogy általok a' rend fentartassék. Az isteni tisztelet folyamata alatt legkisebb rendetlenség sem történt; hanem végződén az, a' vándorok között némelyek, a' kiállhatatlan hévségtől kénszerítettén, rohanva mentek a' templom ajtajára, a' melly vígyázatlanul bezáródott. Szűk lévén az oda vezető köz, sokan elájulva öszverogytak 's az utánok tolakodó néptől eltapodtattak 's agyon nyomattak. Ebből leírhatatlan zürzavar támadt. Ibrahim Basa a' tolongó sokaság közzé ment, reménylén, hogy útát nyit annak, de a' melly ötet is magával elsodorván, a' hévség miatt eltikkadt és elkábult, úgy hogy a' tisztjei nagy nehezen tudták a' tolongó sokaság közzül kiszabadítani és eszmélesre visszahozni. Három óra telt belé, míg a' rettenetes zürzavarnak vége lett 's a' sokaság széllyel oszolhatott, de a' templomnak tziintereme terítve vala holt testekkel. Százhuszonöt személy veszté el ezen szomorú történet által életét; ezek közzül 32 görög 92 örmény és egy egyiptomi katona volt. Más tudósítás azt mondja, hogy Ibrahim Basa nem volt henn a' templomban, hanem meghallván a' zürzavaros tolongás híret oda sietett, 's az ajtót Szapörök által vágatta bé, hogy a' sokaságnak szabaduló útát nyitasson, külföldben a' templomban talám ezerek veszthették volna el életüket a' hévség és tolakodás miatt.

N A G Y B R I T A N N I A.

Az Anglus Királyné Jul. 5 kén utazott el hajón Londonból német országba attyafiainak látogatásokra. Az elutazásra előre igen fényes készülétek tettek, 's az elindulás, mint azt a' Courier környüállásosan leírja, valóban minden kigondolható pompával ment véghez. A' Királyné, a' mint reménylik 24 óra alatt Rotterdámnál száll ki a' szárazra. — Németországi tudósítások szerint a' Királyné Jul. 11 kén már Frankfurtban volt, testvérével a' Szász Meiningeni uralkodó hertzeggel együtt; a' honnan Szász országba szándékozván, útjába ejti Bexcelt, Hertzogenbusch mellett, hogy testvérét Idát a' Weimári hertzegnét meglátogassa.

Journal de Paris. Telegráfi tudósítás Jul. 11 kén. „Londonból Jul. 9 dikén a' Frantzia Követ a' külső Ministerhez. Lord Grey és Althorp benyújtották a' Királynak elbotsáttatásokat eránt a' Ministeriumból kérelmeket, mellyek el is fogadtattak. — Ó Felsege Lord Melbourne-t hívatta magához (ki az ezelotti Kabinétban külső ministeri Státustitoknok volt,) 's úgy látszik ő reá fog egy új Kabinét öszveállítása bízattatni.“

Két Londoni Ujság a' Courier és a' Globe, kik a' Grey Ministeriumának mindég legerősebb védői voltak, így írnak ezen kilépés felől. — A' Courier: „Grey Ministeriuma tegnap felbomlott. Lord Althorp, kinek az Irlandi erőltető törvényhozás megállítása eránt Littleton, Stanley urakkal és Richmond hertzeggel annyit kelle küszködni, hivatala letétele eránt kérelmét benyújtotta, 's a' mint fájlalva értjük, hivatal nélkül magánosságban kíván élni. Lord Grey is, — a' mint vélekedünk, ennek következésben monda le legfőbb rangú hivataláról, 's midön ez eránt a' királynak el-

határozott akaratját benyújtotta, hozzá adta, hogy ez megmásolhatatlan feltevéle legyen, a' közönséges életbeli hivatalviseléstől örökre butsút venni. A' király feleletjét, mellyben Gróf Grey resignatióját elfogadja, 's a' melly tudunkra, legkegyelmesebb leleereszkedőbb kifejezésekkel van írva, a' millyennel valaha fejedelem alattvalójához írhatott, tegnap éjjel vette Gróf Grey. Nem szükség hozzá tennünk, melly nagy fájdalommal közöljük ezen tudósítást. Az országnak szüksége van erős 's mindenekfelett egyező kormányra. Újra is betelyesedett, melly veszedelemmel fenyegető legyen az olyan Administratio, mellynek tagjai, mint a' kotsiba fogott ellenkező törekvésű lovak, ki erre ki amarra húznak. A' Torie tagjai nem jönnek itten tekintetbe. — Az olyan ministérium, melly az Irlandi Egyház reformálásának 's általjában a' jobbításnak magát ellene szegezi, egy szempillantásig sem állhat fen. A' parlament elosztatása nem igen nevelné a' Torie részt többel 20 25 tagnál. Soha az ország Torie-k uralkodásának alája nem adná magát. Kire vessük tehát már szemünket? Lord Grey korossága miatt, nem fogja többé e' hivatalt felvenni. Lord Althorp még legjobb idejében van korának. Egyeneslelkű, haszon nem kereső, igazság szerető, mindenkor vidám jó kedvű, a' kiről tudva van, melly szép módal tudja a' közönséges gyűléseket tzelra vezérelni. Senkit sem esmerünk, a' ki az ország bizodalját annyira megnyerte volna mint ő; a' honnan felette örvidenénk, ha a' Felség ő reá bízná egy új ministerium összeállítását, 's nem hiszszük, hogy a' Lord ezen esetben vonogatná magata' parantsolatnak engedni, 's szolgálatját az országtól meg nem tagadná.

A' felső házban Jul. 9-kén jelen-

tette Lord Grey, hogy ő első ministeri hivataláról lemondott, és a' király lemondását elfogadta. Délután 5 órakor megjelenven a' Lord Cancellár több kéré irások adattak által az uralkodó egyház oltalmára. Későbbén midőn Lord Grey a' terembe belépett eleinte mozgás támadt, de a' mellyre tsak hamar mély tsendesség lön, 's a' Lord azon szövetség másolatját, melly Frantzia, Spanyol ország, Portugallia és Anglia között köttetett a' ház táblájára letette, mellyre a' napi rend felolvastatott. Ekkor felállta Lord Grey, 's láthatólag megindulva így szóllott: „Uraim, Lordok! Felállok ---“ (A' nemes Lord annyira el volt fogódva, hogy tovább nem szólhatott. Az oppositio részen ülő Lordok egynehányszor megújították tetszéseket, időt akarván engedni, hogy a' Lord indulati tsendesedvén gondolatit öszveszedhesse. Igyekezett több ízben tovább szóllani, de minden szava elállott, 's mintegy 5 minutumi hallgatás után leült; a' jelenés igen érzékenyítő volt). — Wellington hirtaog felállván, az egyház védelméről több rendbeli irásokat tett a' ház eleibe. — Ismét felállott Lord Grey, de látszott, hogy még mostsem egészen letsendesedett indulattal: „Uraim, Lordok! — így szólla, — Valóban szégyenlem, (tetszés), hogy e' jelen okság alkalmával érzéseim erőt vettek rajtam, (hangos tetszés) Uraim, kevés idővel ez előtt Ó Felségével beszélvén, a' barátságos nyájasság, mellyel erántam viseltetett, egészen meghatotta érzéseimet, (hangos és tartós tetszés). Uraim, azomban egykötelességet kell telyesítnem, mellyet, bár melly kedvetlen legyen is ezen szempillantásban végre kell hajtanom. (halljuk! halljuk!) Midőn most felállok, hogy az Uraknak a' felolvastatott Irlandi erőltető törvény elfogadását ajánljam, ezt nem úgy v

szem többé, mint a' Koronának Minisztere, hanem mint a' törvényhozó testnek egyes tagja, meggyőződven a' felől, hogy ezen javallatnak szükségesképpen el kell fogadódni, azért, hogy a' kormánynak elegendő erő adassék Irlandban a' békételen háborgatásoknak elnyomására. (halljuk! halljuk!) Ném volnék méltó, itt ezen házban ülni; méltatlan lettem volna azon hivatalra, mellyet Ő Felsége Kabinetjában viseltem, ha azon környülmények által, mellyek személyesen ellenem voltak intézve, el hagynám magamat ijesztetni, egy olly bill elfogadásának javallásától; mellyet én, ezelőtti felvilágosításom szerint Irlandia javára és békességére multhatatlanul megkívántatónak tartok. (halljuk!) Uraim, Lordok, Uraságtok ezen okság alkalmával, természetesen megvárják, hogy világvisítám fel a' környülményeket, mellyek az én mostani helyheztetésemet okozták. Emlékeznek a' Lord urak, hogy én megkérdeztem, ha valyon vettem e' részt egy bizonyos dolog közzétetésében, melly közlés a' Kabinetnek egy tagja (Littleton Ur) által esett, olyan egy esmeretes személyel, (O'Connell úrral), ki Irland ügyében munkás rollát játszik? Feleletem, mellyet még egyszer megújítok e' volt: hogy én ezen közlések nemcsak segítségem, sőt tudtom nélkül is történtek; ha a' dologról valamit tudtam volna, akkor mindent elkövettem volna, valami hatalmamban áll, hogy azon közléseket megakadályoztassam; mert, Lord urak, megmutatta a' tapasztalás, hogy olyan személyel, mint a' szóban forgó, büntetetlen semmi közlésekbe nem kell éreszkedni. (hangos tetszés.) Az én meggyőződésem az általam ajánlott rendelet (az erőltető törvény megújítása eránt) egy szempillantásig sem változott meg, a' bizonyíthatom, hogy Jun. 23 káig

minden Collegaim, ugyan azon meggyőződéssel voltak velem együtt a' bill megújításának elmulthatatlan volta felől. En már eleibe adtam a' parlamenti Főügyvédnek (Attorney general) hogy a' bill megújítása tervét, úgy a' mint Uraságtok eleibe tétetett, tegye fel. Azomban a' dolog hirtelen más fordulást vett. (Folytatása következik.)

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STATUSOK.

Ejszak-Amerikai újságok Jun. 16-káról, úgy adják elő az egyesült Statuokban a' Bankot illető peres kérdést, mint már eldöntöttet. Két válszólo végzést terjesztett Clay Ur a' Nagytanáts eleibe; az elsőben felszámáltatván a' Praesidens okai, mellyek őt a' kormányszak depositumainak visszavételére a' bankból elhatároztak, azok elégteleneknek találtattak és állították; a' másodikban rendeltetett, hogy a' depositumok a' bankba visszaadassanak. Szavazásra kelvén a' dolog az első végzés 114 szavazattal 101 ellen, a' második 118 szavazattal 58 ellen félrevetettet. E' szerint a' Praesidens lett győzedelmes.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Julius 18-dikán. Azokhoz, mellyeket a' Tettes Karok és Rendek, a' Törvény székek el rendelését tárgyazó munkának XXVIII-dik tizikelyében, az Ügyészek megkívántaló tulajdonságaikról határoztak, meghozájok adandóknak véleik, hogy a' törvény tudománybeli jeles (insignis) előmenetelők; fedhetetlen (probatissimi) erköltsők, és két évi szorgalmas (solers) gyakorlások, előmutatott bizonyság levelek által bizonyítassanak. — Egyebek, többnyire a' két szerkesztés (redactio) értelmében hagyattak meg. E' napokban országos Ülések nem tartattak; a' kerületi tanátskozásokban

szidősbőség és előszülöttségi jögről szóló XII-dik, 's a' testvéreknek világos örökösödés esetében történendő osztályokat tárgyzó XIII-dik tikkelyek vétekkel fontolóra.

Pilis Jul. 13-kán: Sietve buzgunk szíves halánkat a' két nemes magyar Haza előtt közleni azon kegyességért mellynél fogva Melt. Belezna y János Gróf tekintvén e' szinte példátlan szárazsága miatt szűk termésű esztendőt, hogy alattvalóji szorongó sorsát ez életre és takarmányra nézve mostoha körülményink közt enyhítse, azoknak az idei minden őszi 's tavaszi gabonafajbujjáruló kilentzedet segedelmi ajándéku oda engedte. Melly emberiségi szép tettet minthogy környékünkben több nemes lelkű uraság is érezteti hasonló inségben tsüggedező jobbágyival, mi elsőik részesülvén e' tájon abban, elsőik is ohajtunk lenni édes Hazánk előtti nyilvános köszönetünk kifejezésében.

Eperjéről: Kerületi iskolánkban a' hazai nyelv művelése eziden nagyot lépett kitüzött tzelja felé. Ugyanis az 1829-ben Nemessányi Károly létre hozta, Benzúr, Kengyel, Vandrák ápolta 's élesztette magyarodás, mostan virágzásra fejledez Szekács József Úr, lelkes fáradatlan törekedése által, ki a' m. literatura tanításán kivül, egy m. Társaságot alkotott a' Sopronyi 's Po'sonyi példájára, mellynek elintéztése tzelírányos, rendbentartása szoros, haladása jeles 's Jun. 30 dikán állott Örömnöpe, belső tartalomra és hallgatóji számára nézve, fényes és meglepő volt. Hogy pedig el ne ijesszük a' törekvő kezdőket, 's ne bízassuk el az előbbre haladottakat, tsupán névszerint közöljük őket, a' kidolgozott munkatárgyal együtt e' rendben: Kramarcsik Károly (könyvtárnok): Előszó. Folyó beszédben; Vörös Pál (könyv-

lárnok): Tájam. Sappho m.; Fogarasy Pál: A' tsalogány, dactilicon rim.; Fogarasy Gáspár, Nyaláb várának nevetéses elnevezése. Fb.; — Benzúr Adolf: A' hon. Alagya; Rutkay Endre: A' hit-szegő. rim.; Sztehlo András: Az érzés boldogságunk' fő eszköze. Fb.; Kovács Samuel (kintstárnok): A' közép. Fb.; Papp Aloiz: A' megelegedés. Sappho m.; Sárosy Lajos Gyula: A' honleány. Dact. rim.; Radványi Gusztáv: A' hartz. Vitézi vs.; Nicolits Péter: Semmi. Fb.; Kovách Agoston: Honi nyelv. Alkaeus m.; Smitz Sándor: Panas. Ugyan úgy.; Kalmár Lajos (titoknok egyszersmind a' m. grammatika 's írásmód i. tanítója az alsóbb osztályokban): Végszó. Alagya.

Ezen ifjú szónokok és költők elnöke azzal öregbíté érdemeit, hogy a' könyvtár nemtsak szaporodott keze alatt, hanem belsőleg értékesült is, főkép több magyar tudós megköszönt küldeményei által. Halmozá pedig a' közjóért tett áldozatokat azon nemes tettével, hogy fáradozása tsekély jutalmául járó 100 ftnyi díja felét az említett könyvtár szaporítására, más felét pedig egy később kijelelendő nemes tzelra szánta.

Nagy Surány Mezővárosban Julius 15 dikén, déleesti három órakor, hogyan, nem tudatik, tűz támadott. A' nagy Aszály 's rohantz szél, mindkettő élesztői a' tűznek, ezt hirtelen elterjeszték. Egy néhány pertz mulva, lánggal loboga 8 Ház a' Vonalon, mellyen a' szélhuzam nyargal vala. A' szerentsétlenség szegények kunyhóit, 's özvegy Gróf Berchtoldtné gyönyörű tsarnokát, 's egyéb épületeit érte. Áldozati lőnek azon felül egy római vallású asszony, egy Izraelita, 's ennel két magzati, kik midőn vagyonkájokat igyeksenek lakaikból lúragadni, ben fülának.

E R D É L Y.

Kolozsvárt a' Julius 7skén tartott országos ülésben a' napló könyv szerkesztésére 's bírálására titkos szózatolás útján biztosság választatott, a' más napi ülésben ezen szózatok számban vétetvén a' napló könyv szerkesztésére szózatok többségét nyerték magyar nemzetből: Kovács István kraszna Vmegyei, Szabó Jó'sef Vízaknai követek; Székely nemzetből Cserei Farkas királyi hivatalos, Török István Hézdi Vásárhelyi követ; a' Szász nemzetből: Regius János Beszterczevidéki, Trausch Jó'sef Brassai követek. A' napló könyv bírálására szózatok többségét nyerték a' Magyar nemzetből: Gróf Kornis Mihály királyi hivatalos, Gróf Degenfeld Otto k. Szolnokvármegyei Főispány, Tunyogi Jó'sef k. Szolnokvármegyei és Zejk Jó'sef k. Fejérvári követek; a' Székely nemzetből: Dindár Antal Aranyasszéki, Báró Apor Jó'sef háromszéki, Gróf Kun Gothárd s. Szt.györgyi követek; a' Szász nemzetből: Schreiber Simon Szebeni, Dietrich János Szász sebesi, Ehrenfeld K. András Medgyesi, Scherer György Szeredahelyi követek. A' bírálatnak résztvevői lesznek még ezen kívül országos és nemzeti tollvivők, és az ítélmesterek helyeik betöltése után leendő rendes ítélmesterek. — Julius 9-kén volt országos ülésben az országos elnök (statuum praeses), 's három ítélmesterek választások tárgyában Ő Felségéhez felküldendő alázatos felírás megvizsgáltatván, megállíttatott. Julius 10-kén ezen felírás az ideigleni elnök, a' 3 nemzetek

tollvivői által aláíratván a' 3 nemzetek petsétjeivel lepecsételtetett, 's az Ő Felsége eleibe leendő juttatás végett egy küldöttség által országgyűlési királyi biztos főhertzeg Ferdinánd Ő kir. Fenségéhez által vitetett. Ezen küldöttségnek Dobokavármegye Főispánya 's valóságos status tanácsos Gróf R h e d e y Ádám Ő Exja vezérlese alatt tagjai voltak: Báró Bánfi László Krasznavármegye Főispányi helytartója, Macskási Lajos Udvarhelyszék Főkirálybírája, Báró Józsika Sámuel és Gróf Kornis Mihály királyi hivatalosok, Báró Kemény Domokos Thordavármegyei, W é é r Farkas b. Szelnokvármegyei, Dindár Antal Aranyasszéki, Szombatfalvi Jó'sef Udvarhelyszéki, V e n c z e l Jó'sef Brassai, Regius János Beszterczevidéki, Szász Károly, Vízaknai, Topleer Antal Kolozsi követek. — Ezután az elnök úr Ő Exja jelenté, hogy Julius 23-ig országos ülés nem lesz.

H i r d e t é s.

Szabad Királyi Komárom Városában vagyon egy Fűszerszámos Bolt Inventarium szerént szabadkézből eladandó, a' többiről lehet az Magyar Ujság kiadójánál értekezni.

A' Pénz folyamat Július' 21-dikén;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99 29/32
Az 1820-béli sorsosok: —
Az 1821-béli hasonlók: —
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 58 5/8 for. keltek, mind Conv. Bank-Aktziák. keltek 1245 for. ton
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro 755.)